

SYNOPSIS

Hoe de windillusie u misleidt

De Amerikaanse politicus Al Gore bracht de leiders van de Europese Unie eind 2006 het hoofd op hol met zijn klimatologische armageddon. Waren de financiële crisis en de eurocrisis iets eerder uitgebroken, dan had Gore nooit zo veel succes gehad. Maar alles leek toen heel aardig te gaan, waardoor de onheilsprofeet onevenredig veel succes had. Zo kwamen we aan de ambitieuze klimaatdoelstellingen die in die dagen in Brussel werden vastgesteld.

Vervolgens trad – het was inmiddels eind 2012 – in eigen land het kabinet van VVD en PvdA aan. Mark Rutte van de VVD wilde vooral het begrotingstekort snel terugdringen, al was het maar omdat hij anders in Brussel werd uitgelachen. Diederik Samsom van de PvdA kreeg in ruil voor zijn medewerking hogere en genivelleerde belastingen. Plus, minder opgemerkt, een ambitieuze klimaatagenda. Dat was een groot succes voor de voormalige beroepsactivist van Greenpeace.

Rutte en Samsom lieten de invulling van hun klimaatagenda – geheel volgens poldergebruik – gedeels over aan de belanghebbenden: de producenten van energie, grote afnemers en klimaatactivisten, zoals die van Greenpeace. Die poldercombinatie sloot vorig jaar zomer een Energieakkoord met VVD-minister Henk Kamp van Economische Zaken.

Dat Energieakkoord mocht wat kosten: 18 miljard euro in minder dan tien jaar, voornamelijk op te brengen door Nederlandse gezinnen en voornamelijk te besteden aan honderden extra windmolens, ter land en ter zee.

Over de extra kosten per huishouden wordt nog geruzied, maar vaststaat dat het minstens honderden euro's per jaar zijn – volgens sommigen meer dan 1.000 euro. In het ergste geval is een werknemer met het minimumloon per jaar een groot deel van een nettomaandsalaris kwijt aan het Energieakkoord.

We werden al overspoeld met berichten over de zegeningen die al die windmolens gaan brengen. Maar sinds het kabinet heeft vastgesteld waar de extra windmolens moeten komen, is de beer werkelijk los.

Vaste prik bij het aanprijzen van al die grotere en kleinere 'windparken' is de bewering dat ze duizenden, honderdduizenden, en als het even kan alle Nederlandse huishoudens van energie voorzien.

Het is natuurlijk een fijn idee dat we in Nederland met zijn allen het klimaat een handje helpen, de dijken niet meer hoeven te verhogen omdat het zeewater niet meer stijgt en we ook nog een mooie schone lucht krijgen. Het kost wat en het halve land plus de aangrenzende zee staat vol torenhoge molens. Maar dan heb je ook wat.

Was het maar waar. De elektriciteitsproductie van al die windmolens wordt altijd maar uitgedrukt in de elektriciteitsconsumptie van gezinnen. Dat klinkt zo indrukwekkend en het bezorgt de afnemers wellicht een aangenaam gevoel, waardoor er minder bezwaar is tegen die torens met hun dag en nacht rondsuisende wieken.

Berichten waarin wordt beweerd dat de windmolens 'de energie' voor duizenden of honderdduizenden huishoudens gaan leveren, zijn het meest misleidend. Gezinnen verbruiken hooguit een kwart van de Nederlandse energie, indirect verbruik door bijvoorbeeld vliegvluchten niet meegerekend. Volgens het Centraal Bureau van de Statistiek gaat het zelfs om maar 13 procent. Van die energieconsumptie door huishoudens bestaat slechts een kwart uit stroomconsumptie in en om het huis.

Wat de Nederlander in kilowattuur met zijn stroomleverancier afrekent, omvat maar zo'n 6 procent van de Nederlandse energieconsumptie, misschien nog de helft minder.

Zelfs als al die geplande, zwaar gesubsidieerde windmolens permanent zouden draaien – wat ze niet doen: veel te vaak waait het niet of juist te hard – dan zouden er nog minstens driemaal zo veel moeten komen om alleen al alle huishoudens van stroom te voorzien.

Maar alle bedrijven – verreweg de grootste verbruikers – zouden hun stroom dan van kolen- of gascentrales moeten betrekken. Of van Franse kerncentrales. Die gewone elektriciteitscentrales moeten trouwens toch al altijd draaien omdat we het begrijpelijkerwijs niet acceptabel vinden als de stroom uitvalt wanneer het even niet waait.

Let dus even op als er weer zo'n bericht opduikt, over zo'n mooi windmolenpark dat de bewoners van hele provincies van energie gaat voorzien. Al die windparken ter land en ter zee: ze kosten een hoop en maken het land er niet fraaier op. En meer dan een druppel op een gloeiende plaat leveren ze niet op.

Al die windparken kosten een hoop en maken het land er niet fraaier op